

Etniske og religiøse minoriteter i undervisning på yrkesfag

Både elever og lærere på yrkesfag mener det er viktig at undervisning som omhandler etniske og religiøse minoriteter er samfunnsaktuell og yrkesrelevant. Spørsmål om rasisme engasjerer, men det oppleves også som et tema som det er vanskelig å snakke om.

RAPPORT | SIST ENDRET: 16.11.2016

Tittel:

Etniske og religiøse minoriteter i undervisning i yrkesfag. Lærer- og elevperspektiver

Artikkel::

[Last ned artikkelen \(PDF\)](#)

Forfatter:

Åse Røthing

Utgiver:

Høgskolen i Oslo og Akershus

År:

2016

Hva handler artikkelen om?

Hvordan behandler yrkesfaglige utdanningsprogram temaer som nasjonale minoriteter, innvandring, rasisme og radikalisering i undervisning? Hva forteller programfaglærere om dette og hva sier lærere som underviser i samfunnsfag fellesfag? Hvilke temaer legger de vekt på og hva synes de det er utfordrende å undervise om? Og hva forteller elevene selv om undervisning som tar opp denne typen temaer?

Artikkelen er et tillegg til to tidligere rapporter om elever og læreres erfaringer med tema knyttet til etniske og religiøse minoriteter i undervisning og i læremidler for samfunnsfagene og K/RLE for ungdomstrinnet og ved studieforberedende utdanningsprogram (se lenker nederst på siden).

Denne artikkelen bygger på intervjuer med lærere og elever ved fire utdanningsprogram: Bygg- og

anleggsgfag, Elektrofag, Helse- og oppvekstfag og Restaurant- og matfag. Intervjuene er gjort ved til sammen 10 skoler. Kunnskap om etniske- og religiøse minoriteter er omtalt i samfunnsfag som deres fellesfag og i læreplaner for Helse- og oppvekstfag og Restaurant- og matfag i de fire programmene undersøkelsen omfatter.

Samfunnsaktualitet og relevans for framtidig yrke

Samfunnsaktualitet og yrkesrelevans er viktig for elever og lærere på yrkesfaglige utdanningsprogram. Både lærere og elever gir uttrykk for at minoritetsgrupper som elevene ikke har noen særlig kjennskap til eller erfaring med, i liten grad engasjerte elevene. De er lite interesserte i fornoringspolitikk og diskriminering av samer og nasjonale minoriteter i fortiden, satt i relasjon til diskriminering som innvandrere og religiøse minoriteter opplever i dag. Mens innvandring og fremmedfrykt man er opptatt av i dag, engasjerer. Flere lærere ga uttrykk for at de var opptatt av å utfordre elever som har stereotype, fordomsfulle og rasistiske holdninger. Elevene på yrkesfaglige utdanningsprogram er opptatt av hvorvidt lærebøker og undervisningen er relevant for deres framtidige yrkespraksis.

Ambisjoner om opplæring i dannelses og gode holdninger

Samfunnsfagslærerne og programfagslærerne i helse- og oppvekstfag har i størst grad erfaringer med undervisning om etniske og religiøse minoriteter. De øvrige programfagslærerne er likevel, i større eller mindre grad, opptatt av temaene, selv om de ikke er direkte knyttet til deres undervisning i programfag. Mange programfagslærere legger vekt på å snakke om temaer som innvandring og rasisme både i uformelle samtaler med elevene og i klasseromssituasjoner. De knytter dette til at arbeidsgivere ønsker ansatte med gode holdninger og at det derfor er deres ansvar å bidra til at elevene utvikler blant annet antirasistiske holdninger.

Programfagslærerne har ambisjoner om å utdanne gode yrkesutøver. Dette er ikke kun knyttet til praktiske ferdigheter, som trengs i framtidig yrkesutøvelse, men også til det de oppfatter som et viktig holdnings- og dannelsesmandat.

Rasisme er et vanskelig tema

Både lærere og elever gir uttrykk for at det var vanskelig å være konkrete da de skulle snakke om rasisme. Samtidig assosierte de bredt på spørsmål om hvordan rasisme og diskriminering tas opp i undervisningen. Rasisme og diskriminering framstår både som et omfattende og grenseløst felt, og samtidig som et utydelig og ubehagelig felt. Flere opplever at det kan være vanskelig å ordlegge seg når de skal snakke om dette.

Behov for kompetanseutvikling blant yrkesfaglærere

Noen lærere gir uttrykk for stigmatiserende og fordomsfulle holdninger overfor konkrete elever eller grupper, samtidig som de gir uttrykk for stor omsorg for sine egne elever, både med og uten minoritetsbakgrunn. Her framkommer en dobbelthet og inkonsekvens med hensyn til holdninger overfor minoritetsgrupper. Artikkelforfatteren argumenterer for at dette synliggjør et behov for økt kompetanse blant yrkesfaglærere, for å kunne undervise om mangfold og antidiskriminerende perspektiver.

Andre aktuelle rapporter

- [Beskrivelser av etniske og religiøse minoriteter i læremidler](#)
- [Etniske og religiøse minoriteter i læremidler](#)